

प्रवेश सं०

५३८२३

विषयः

वेद

क्रम सं०

५०७

नाम आज्ज्वानन-श्रौतसूत्रान्तर्गतम् (महाव्रतम्)

प्रत्यकार

पत्र सं०

१-५२

श्लोक सं०

अक्षर सं० (पंक्तौ)

३४

पंक्ति सं० (पृष्ठे)

१०

आकारः

२-४ x ३.६

लिपिः

दे.जा.

आधारः

ज्वाला

वि० विवरणम्

प्री० एस० गू० पी०--५५ एन० सी० ई०--१३५१--२०,०००

~~001992~~

3-17-1988

001992

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

सो मुखदृशार्थता स्वार्थसमवेतार्थतादिभिः प्रपुष्काः प्रकृतौ मंत्रा गताः कार्यतिदेश
दोहाः कार्यपन्नेषु पंचधाः प्रथमं तरेषु पूर्वार्थद्वारेणोद्भवजनिनः ॥२॥

मानुष्यमंत्रादयितासपत्नीम्
त्युजतासानपको तुके नः वा
राक्षसी प्रतः पुनरेपि न मज्जीव
नरो मनुष्यता निपश्येत् ॥१॥

पंशमवेदो माधवजीने कृष्णार्पणः प्रापि

२४ मठद्वेषकः

उनमो श्रीगणेशाय नमः ॥ ३ ॥ अथ लोमहाव्रतस्य पुरस्तादेव कतिपयाः ह न होता प्रोक्तं
 लक्ष्म्युत्पादयति तिस्रस्त एवेदुर्वरस्य पुरस्तादित्यस्यादयनतो यद्विपुलस्तान् विदता
 यामुत्तरतो यदि दक्षिणातः पश्चाद्वा न्यान्मूलने दयित्वा प्राहुः इति धृन्त्याद्ययद्यपि
 मृदुवरः स्यादपि देवानीणां फलकानि स्रज्जुस्त्रास्त्रादुमात्रे प्राप्नुवत्यत्र निमात्रेति चेत्
 तष्टुप्रज्ञाता प्रतश्च उद्धतिषु वितर्कयत्येतस्य वेवेदुर्वरस्य न्यस्य वा विशारदस्य दयति पर
 पुरुषे वंशं वयमुदुर्वरो न विद्येत यो नोदहः फलं ग्रहिष्युः कन्याणां निव्याह रिबस्याः स्य
 तदुपकल्पयेत् ॥ अथ मन्त्रोऽङ्गकारयति देविगुणोपरद्विद्यायामेतावद्वाता रमजि
 अदुर्वरीमासंदीमुज्जति स्रज्जुस्त्रास्त्रादुमात्रे प्राप्नुवत्यत्र निमात्रेति चेत्
 नितासं हत्यनोद्गीतिः स्रज्जुस्त्रास्त्रादुमात्रे प्राप्नुवत्यत्र निमात्रेति चेत्
 तेत्रीमुपकल्पयति तस्याः पालाशी स्त्रनामवत्यादुर्वरादहोऽपि वेदुर्वरी स्त्रना पालाशाद

३२

सामानदुहेन सर्वरोहितेन यर्मणा बास्यतो नोम्नाऽनिषीधंति तस्यै मूलदं लंशधति विप्र
 तितदृशदशरङ्गः प्रवयंतिता अत्र नानावध्रतिदंडसमासावीणाशतं तेत्री नवति यत्क
 वासपलाशावादिस्तु पञ्चम्रातवति स्वयंततावा शरिणीकाघाटक र्वरीखघाट रिका
 वीणाः पिछोरा इति पञ्च उपकल्पयेत् सुपमुरवेन पिछोरा वादयेद्वा दनेन काडवीणाया घाटी
 त्पिवावहते या घाटी मृदुवादयेत् सारतिः स्याद्विषयं तेन येत ॥ ३ ॥ वज्रोदुदुनी न धर्दुः सहन
 नानुपकल्पयेति धर्दुस्य द्वायो अन्तिता द्वारबाह्वहिः सदसंधो सहननावः संत्रयत्यद
 स्पेदार्थं अन्तिता द्वारबाह्वहिः सद्रसंधो सनदेन नावा संत्रयति यद्विषयं सुदक्षिणाद
 दस एकमुत्तराद्वेकं मुज्जति यै ऊरानां वक्यं मधुयवेरस्कुर्वति तस्मिन् स्थित्या गृणात्त
 तरेह हिताः प्रतिपुरुषं दृष्टीः कुर्वते यथा प्रादेशमत्रिणापरि रसाः सुपुत्रयामाजीनीय
 र्यव्यं तो नवतिता स्यः प्रत्येकं नवान्नरा नुपकल्पयति ॥ अथेतमश्चरथमुपकल्पयति

वित्तमैव रुधं धनुश्च त्रींषोषन्नाज्ञानं वराजमात्रं वाजेरस्वारं यदिराज्ञा वाराजमात्रे वा न वि
 द्यत एतां धियं विद्यां स एव कुर्यादुद्वारेण ग्रीध्रं प्रच्यो प्रक्षेप्स्ये विमिन्यं त्यक्त्वा यत्ता
 त्संस्वर्तं वात्करं वा वर्मणाऽन्निवित्तं वंति तं स पत्रेणाऽतिविधेऽनुद्यनेनाग्नीध्रं बहिर्वज्र
 तं खनेति तमेतस्योपालेन्यस्य तेषां नस्य वर्मणा प्रावीन ग्रीवणादीनां ग्रीवणादीनां ग्रीवणादीनां
 नोमाऽन्निधीयंति तं तस्यैव लांगूलेन कलिह मिदु दुनिमा प्रीतिपाऽथ्यस्य द्रायेस्त्रिभि
 सौबड्खलन्तं लुपकल्पयंति तदेतत्सुराणामुसंजनकायमेतस्मिन्सुपत्तमसि
 तदशमिह निमैदाह विद्वान्नि ससृहत्याग्नीध्रं प्रतीशालं वायनवैः कुशैर्बहुलमुपसृण
 तिकतिपयान्कुरात्तारान्निदधति प्रातर्बुशी न्याऽदीः अथ महारात्रे महोज्ञताय प्रातरनु
 वसुप्राकुर्वंति यथापरि सहस्रमष्टक्या नस्ययव विरुस्तिमो राजनं पृथमं प्रिष्टमायज्ञ
 यते परिश्रवनीयान वंति त्रिहृत्स्वदशः सप्तदश एकविंश इत्येवाग्नावकादशिनानं विद्वः

सवनीयं इह रुधनः प्राज्ञापत्यश्वाजुपातं न्योनिकुर्यादुपंस्तु प्राजापत्यं ज्येष्ठपास्तु
 कुतास्तु संप्रसूतितदेतत्स्वमिप्रबहिर्वदि प्रक्षेप्यन्त्यारेण वात्वा कुरीतायंति न प्रपद्यन्त रणा
 ग्रीध्रियं धिष्ठाप्यो हृत्य सव्याह्वानमदः प्रहत्याग्नीतरेयाहनुध्रिष्ठां प्रहृ पन्निदधत्येवमेव स्य
 तस्यैव बहिर्वदि नवतियथा संवत्सं प्रसव्येण नवतितथा हृत्वा जस्तु पन्निदधति तस्य त्रेष्टु न प्रा
 तः सवने स्यादिति प्रैयं सुफुलं गंगारियं विशिष्टिरोवा अतिशमित्यपंत स्पृष्टादशाऽध्वंशरा
 स्वाग्निनरादीधिति निररणा रित्येतत्पंच विराष्टु वसु परं सति तद्दिष्टास्त्रैष्टु नः प्रगगः
 विदंगनमसायि वृष्टासइति वायव्ये इव श्रव्यं मेत्रावरुणं वयथा विष्टु वतिकुश्रवकतम
 यज्ञियानामित्याश्रिनं कथामहमवृष्टु स्यहो हृत्पदेको वस्त्रावावस्वः कवकं त्विक्वद्वेव
 सुतस्थानः सरस्वती नुवाणेति सारस्वतं सवृचं धन्स्यपकः शस्त्रमेकाहिकं वा प्रातः सव
 नं कुर्यात् प्रातः सवने ॥ अथातिमाध्यादिनं सवनमाचारं यथातय इति मरुत्तरीयस्य प्रतिपदि

दं वसोऽसुतमं धृत्वा पुनरुपपन्न इत्येकाह तानेऽप्यसुमेजसिः सान्निविग इति वाऽप्युक्ते
 ब्रह्मत्वा महोऽङ्गु वदावर्णितप्राप्तये तस्मिन्नेष्टुने निविदं दधातुने स्तत्ते पत्तुः प्रोक्तस्य इ
 तिन्युगमकत्वतीयोऽष्टाया तो निश्चलपसंस्थिते प्रातः स्वने प्रवावदे प्रवानयेदिति सांस्ति
 ति शस्तमकत्वतीय इति प्रोक्तं घनेन स्वधिसापदववउरगुलं वप्रमायतव्यादुद्वीन
 ग्रफलकनिधायो नयतउउरगुलउपघायवहिष्ठउरगुला न्याने वने बयित्वा प्रवावदे
 रवानयेदिति पूर्वमथोक्तं प्रावोवोदं वोवोत्करा उक्ते रति हि शाखा वं वध्यादीन्नाप्र
 वरमन्यादधातिशील हितामिमनियदिङ्गस्वः स्यादुर्द्धवाङ्गमिति दृष्टं पर्युष्टं पर्युष्टं
 धानव्ययेयतामथेतत्प्रखफलकरु निश्चउहं तिष्ठपरिव्ययतियथानसंज्ञयता वरणा
 दहिणां प्रखसृणां दहिणां रज्जुवध्निदहिणो नरप्रखसृणां सुतरां रज्जुवध्निदहिणो
 बाध्यान्नास्पतियथा प्रादेशमात्रेण परिहसे न्यात्रदधस्तालुनाः प्रावीनाग्रिश्वादीनामि

८३

अथोपपन्नोऽङ्गु ३३ स

आद्युपोहिततदनिनिवीकृप्ययतियथानव्यथेततसंवाध्यात्रस्यां प्रखसृणां यासुपापय
 तितच्छसिमकत्वतीययथासुनं स्थापयेत् ॥ १॥ अङ्गु ॥ अथोपपन्नोऽङ्गु महिदं स ह्यहिलेत्पय
 एहाउधिसंप्रादुःपविशतितहेता हाध्यात्र परमेति उत्रेणो नरा प्रखसृणां सुतरा
 णाध्यात्र प्रादुःपनिध्याप्रखयहा प्रादुःपनिध्यात्रेणाग्रधीये धिसंपयत्पय पक्षाद्राहः पविश
 दहिणां न्यावमसंवेण उपस्थापयेत् ॥ २॥ हाति ॥ आद्युपपन्नयत्र किञ्चिदुत्थेत तं सवो
 युर्वहसमायुर्वीमदेवमप्ययुर्वजायहोयते घामहमायुःसादुःखात्रयानमन्त्रेणाः संकरति
 प्रजायेह दयायकं सवो विनुपसंउडे मयस्तरारदरातस्वाहति प्रथमं दिः स्वाहोतं रिहा
 स्वाहापृथिव्ये स्वाहितिस्त्रो गवे स्वाहावाक् स्वाहावावस्यतये स्वाहात्पपरास्ति स्वायदिदमिति
 हेति दुर्देयं सहउत्तरतइयं पुजामहे यवमन्यमिति इवत वावोराज्यजामहवावस्यते सुह
 स्वमयोऽस्माग्रिदास्तितस्वाहित्यष्टमी इत्यायथायतने स्तुवनिधाय यथा नपन्नं ॥ अस्माग्रि

म

गभसदुत्तरेणपूतिप्राङ्निष्पन्नपरिमादाज्जुपान्जपतिवगायुर्विद्युर्विश्रमादुरेद्येवाति
 डापेहिविद्युथविदामध्वेन्विदामेद्वत्थात्रेवतिष्ठन्तप्रियथागमुपतिष्ठता१२नमस्तेमा
 पत्राययत्रेतिरेयत्तपुरइतिष्टवइतिमस्तेमथतराययस्तदहिणोबाडुयस्तदहिणोपद
 इतिदहिणपदो॥ नमस्तेष्टोयस्तुत्तरेबाडु
 येस्तुत्तरापदोइत्तरेपदोनमस्तेमथेव्याययतेमध्ययस्तुत्तरेमध्यनमस्तेयज्ञाय
 ज्ञाययतेपुष्ट्याप्रतिष्ठितियुष्टेसमिदस्येवेताज्जुपान्जपतिष्ठतयद्युत्तरेवदोनव्यथात्रेवति
 षुन्तादित्युपतिष्ठता॥ काशशाजयेकुडुपितिहेकआहुदेशनलेपतिष्ठतसर्त्तनामापि
 अष्टोरश्मिदेवानोसमधायतन्वाज्जुपान्जन्वसितयसामाहुन्वनयामाजनयतयामापाहिज्ज
 वदसमन्ताद्यमपिखिसेधानमस्तुस्तमामाहिंसारित्यष्टदहिणाष्टविंशतिपद्यान्
 र्वंप्राडुपतिष्ठतदन्वारन्याऽननुसृजन्वापयत्तुआस्तुआधिसर्वणात्१३सधरस्तद्वेवहं

वा४

नम

दोगेन्यःशोर्वाणांस्तुवा॥ गायेतसधरस्तवेवाध्वयुणासंवादयेतद्वादशतत्त्वस्तुस्त्रीसंसेय
 त्यागरीताद्विदुतमात्मानवपदलुब्धगांस्तुसंश्रियास्तुविदुतलंप्रत्यागरीतादित्यप्रज्ञोत्तमानमाह
 समस्तुमन्त्रायस्तुपरिशिष्टास्तुनयज्ञतात्तावडीदेज्यमित्यथाध्वयुक्ताभ्रमुपाकरेतियत्रैवाज्ञा
 तासुदीमाध्विहृत्यप्रस्ताताप्रतिहृत्तरेहृत्स्यावध्विपर्यतुपगातारथाप्रतिवप्रथमावगाप्रव
 दयेतितंपत्र्यालुप्रवादयेत्याद्यतिबुदुनीनाहतिष्ठमिदुदुनिकुर्वेतिधोवध्वयसताऽथदस्यकुंनो
 अपोबिन्त्यामाजालीयपृथिव्यतिहमहा३इदमाध्वेदमाध्वित्यतावाववदंत्यप्रदहिणात्रिःप्रसन्न
 विहंतीततः॥ १४॥ अथेतमध्वरअसृजत्येगणदहिणवेद्यसतेसन्तडप्रतिष्ठतिराजावागज
 मात्रोवाध्वयुश्चत्रोअहनादायसोऽन्तिवेदित्रिःप्रसन्नविपरिवर्तमानएतमावाणविध्वतितंन
 सयत्रेणातिविध्यददेवद्वितीयमवेदतीयंतप्राक्सुदवेअश्रुतितत्रेवविमुंयंत्यथप्रस्तातस
 सस्तुस्तोत्रियास्तुपरिशिष्टास्वाहावेनेत्यथसतादहिणप्रदेशनत्रेयफलकवज्जमिवसं

मृशं जपति संमहन्महत्त्वादधा ब्रित्थोपरि प्रखपलके प्रादेशो निधाय जपति संदो बोद्धव्यं
 धौत्योपरि प्रखपलके प्रादेशो निधाय जपति संदो बोद्धव्यं ॥ १५ ॥ अथेनदुरसा संस्पृश्य दक्षिणं नागमा
 पति धाय प्रखपलके त्रिरन्यत्रिरन्यवपति ॥ १५ ॥ अथेनदुरसा संस्पृश्य दक्षिणं नागमा
 त्मनोतिहरं जपत्यकोसिकसक्त्वा गा यत्रेण छंदसरोहं उतानहमन्वराहामिरात्पायत्यथा
 त्वरं नागमात्मनोतिहरं जपति रुद्रस्त्वनेन छंदसरोहं उतानहमन्वराहामिस्वरात्पा
 यत्यथ दक्षिणं नागमात्मनोतिहरं जपत्यदि त्पास्त्वज्जगतेन छंदसरोहं उतानहमन्वराहामि
 साम्राज्यायत्यथ त्वरं नागमात्मनोतिहरं जपति विश्वलदिवा आनुषुतेन छंदसरोहं उतानह
 मन्वराहामिकमप्रयत्यथ समक्षिस्थप्रावोपादाउपावहत्यनमो प्रतिघायत्यथ त्रि
 रन्यन्यत्रिरन्यवानित्यथोपरि प्रखपलके दक्षिणं त्रिरणमुपस्थं दक्षिणं प्रादेशं न प
 प्राधाय प्रखपलके मुपस्पृशति प्रजापतिश्चाराह उवाच ॥ प्रखयलित्यथ त्रिरन्यन्यत्रिरन्यवानित्य

थ प्रवैष्णवी परिरहजपति ॥ १६ ॥ स्वेवाक्प्राणो न समहं प्राणो न संवहं न सा समहं मनसा
 संप्रजापतिः पशुत्रिसमहं पशुत्रिः सुपलासिगकमानु प्रभावावं वदित्यामि बडकरिष्यती
 बडकरिष्यन्बहर्हयः स्वर्गमिष्यती स्वर्गमिष्यन्ति यत्र त्रिरन्यन्यत्रिरन्यवानितिस ॥ विस्मृ
 वान्मस्मरे विनिनीयमाणः प्रास्तुः प्रास्तुः त्रयप्रबदनाद्यत्रेव होता प्रखमधिराहति तस्त्वस
 गृहपति कावसीरधिसंप्रत्युत्रमायां स्तोत्रियायां परिशिष्टायामवर्णानि दुर्जनं चरुणति
 नमिदुर्दुर्निमुपस्मति धाय धावत्युताः थरसं किं वा अपावि जत्पामा जालाय परिर्यति माज
 नीयेताः कलशानवनिनीयापनिधाय ययत सुस्त्रिः ॥ तयमेति अहप्राके हातावावयुत्तया
 न ॥ उबष्यद्गाराडुप्रतिहारमाहविः नुरमतिप्रतिहतः ॥ १७ ॥ अथ त्रिराहयत्रिकपांशुहिं त्पापांशुतस्त्रीं संस्तव्या
 ययथास्पवाक्त्वा वीः प्रन्यावावाः तिवदुर्दुर्गैराहयत्रिकपांशुहिं त्पापांशुतस्त्रीं संस्तव्या
 स्याः ॥ १७ ॥ ॥ इति महात्रते प्रथमाध्यायः ॥ ३ ॥ उवत्रैराहयत्रिकपांशुहिं त्पापांशुतस्त्रीं संस्तव्या

ने

यमेपुरस्तादियं पित्रा प्रत्यग्रविश्वेदेवाममृगबं दुपतिया इत्येतास्मिन् रावन्तस्मीरांसस्तु
 पोस्पृष्टोऽप्रणुवन्तथा तेनवाचमुत्तरतिदिदासत्वेनेषु ज्यमिति स्तान्नियस्ववसोदेना
 ववैवेननवायान्प्रधायिवाकन्तिपुत्राशक्तनाशाका अरुणः सुपम इति वृत्तयो अर्धधाड्योति
 विज्यातिरतर्महत्तेनामगुह्यं पुरुस्वर्गिदत्त एक पर उत एक मिति निस्त एक पातिन्यस्ता अत्र
 विशतिस्त्रिःशस्त्या प्रथमया सह पंचविशतिः स एष आत्मा पंचविशस्तन्तदेना पस्युष्टं
 तिनदं वदुदतीनामिति त्रैष्टुना निष्टुवाणि पदानिकरे तिनदस्यो त्रराणि प्रथमं न पदनं
 यमं नदस्य पदसु संधायाऽवस्यति द्वितीयं त्रैष्टुनेन द्वितीयं संधाय प्रणति तृतीयं
 त्रैष्टुनेन तृतीयं संधायाऽवस्यति चतुर्थं न त्रैष्टुनेन चतुर्थं संधाय प्रणत्येव विदना प्रथमा
 त्रिःशं सति परा वीरु त्ररा एव विदना एक या तृतीया मृक स्वतस्या उन्नम ई मृक सदा
 तिनदस्य वाचरतो पुस्तका द्विपदानां रसत्यात्मानं रसत्वाऽयमूददाहसं रासतिता अस्मत्

त्रैष्टु
 द

ददाहस इतितामई वंशः ॥ अथैतानि शीर्षाणि त्रिवा निशं सतां उमिडा चिनं ड डेण संहो डोद
 धा इत त्रिष्टु नो ज्ञस्तसहो देदति अतममनु दु नं ज्ञात वेदसमित्ये तेषां दयानां येषु सामगा
 स्तु वीरं स्तानि रासदु नं ज्ञात वेदसमित्ये तस्मिन्नुदेकं नव वंस्तु वत तय दित आकुष्टं
 तदेव रासदु नं ज्ञात वेदसमित्ये तस्या हेक प्रथमे त्रैष्टु वत तय दित या कुष्टं रित र पाव
 कामयेत तेनु पाहरे त्रान्य ई वंशः रास्त्वाऽयमूददाहसः ॥ अथैतं प्रै वं त्रैष्टु रांसं सति यस्य
 दमा ज्ञस्तजायुजा वनं सह इदं स्यार त्यं वृहत् अना दृष्टं विपन्ययाऽना भूय आह भूय न या
 भूषाणं दृषित शवः ॥ सना ददा तु तं रयिं पुकं पि रागसंहरा इदं स्यति स्तु वस्तमां ज्ञा
 तित मई वंशः रास्त्वा मूददाहसः ॥ अकं नो नो क मनु ने वि विडानित्य दानां पछः रसत्वाऽ
 यमूददाहसमथर यंतरस्य पुनरादायं ककु कार मथर ददाहसमथर यंतर
 स्याऽनु क पुनरादायं ककु कार मथर ददाहसमथर यंतर ददाहसमथर

आर. ज.

धः

स्तोत्रिपं

यथेतरं प्रागप्यमर्हं वैशः शस्त्वाः यस्मिन् ददोह संया एक इदुव्य अर्वाणीनामिति सूत्रं तत्पक्षस्य
 स्थ द्वितीया मुद्रित्यविद्याधन्या अरिराजगामिति सूत्रं तत्पक्षस्य द्वितीया ता मिह द्वितीयां करोति स्थ
 के शस्त्वाः यस्मिन् ददोह संया मिद्रु जौहवीमिमव्वानमुग्रमिति प्रहस्तकस्त्वस्तं पक्षः
 स्त्वाः यस्मिन् ददोह संया ४। सस्मयज्ञनयन्यातिरिद्रायाधियातराणि रगिरस्त्वाः यस्मिन्
 लुप्यीहवमानो प्रकैरतिस्मिन् धुस्त्रावेदिन तद्वत्पक्षानां पक्षः शस्त्वाः यस्मिन् ददोह सं
 मथ हस्तस्त्रात्री जं पुनरादायेक कुष्मारमथस्मिन् ददोह संया हस्तोऽनु रूपं पुनरादा
 येक कुष्मारमथस्मिन् ददोह संया तत्र ध्याया तत्र पथ बार्हते प्रागप्यमर्हं वैशः शस्त्वाः यस्मिन्
 ददोह संया विद्याधन्या अरिराजगामिति सूत्रं तत्पक्षस्य द्वितीया ता मिह द्वितीयां करोति स्थ
 अर्वाणीनामिति सूत्रं तत्पक्षस्य द्वितीया ता मिह द्वितीयां करोति स्थ तत्र शस्त्वाः यस्मिन् ददोह संया
 पुनराभिहितं नरं नमिति प्रहस्तकस्त्वस्तं पक्षः प्रथमं शस्त्वाः यस्मिन् ददोह संया

सके शस्त्वाः यस्मिन् ददोह संया ५। अथैतानि वतु ररणि उवानि शंसती दायमर्हं न सुतमिद्रु वद
 हंत वेगायं नित्वा गा यत्रिणा नत्वा सुहंतो अद्वय इति वत्वारि उवानि तान्पुद्रु वैशः उच्छिदिसोम इति
 नृतिपाः उवंत ता क्रि शंसं संवत्सामु गिर इद्रु पूर्व शिदं गिराः प्रथमं दधेरवय इति च नृज
 तत उवर्तं पक्षः शस्त्वाः यस्मिन् ददोह संया ६। अथैता अशीति शंसतिमर्हं इद्रु यज्ञं सेत्येता यागाय
 नशीति प्रतिप्रद्यते तानि पृथग् दश उवानि इद्रु साम पा एक इत्यष्टावे दप उविक मिश्रिति शीला
 इद्रु अग्निमिध्रत इति वदु ईशतानि वत्वारि शत्रुयानि तत्पूर्वक पलमथो अरं प्रकृतान्पृथगि
 ति दश इत्यन्यथाद शिप्रध्रस इति पवात्वा विशं विदव इति वत्वारि यदवाक उवत्र हन्ता तप
 पत्री वंतः सुता इमं इति वत्वारि दप न्योड सोमो ज्ञानो ज्ञसा सहाऽति प्रागप्यतिमिति त्रीणि उव
 तेषां यत्पुनस्ता नृतं स्यात्तदु ईशतानि वत्वारि दप न्योड सोमो ज्ञानो ज्ञसा सहाऽति प्रागप्यतिमिति त्रीणि उव
 वत्वारि शत्रुयानि तदु नरं क पलमथमर्हं ददोहाः ७। या इद्रु ज्ञानं र इत्येता बार्हते मिति

प्रतिपद्यते तानवप्रत्यक्षं हृत्वा विद्येत इदं वीर्यमिति तिस्रस्तं वै मिथानमस्त्विदिति द्वेन समि
 व आपदि तिस्रः विशतिः प्रत्यक्षं हृत्वाऽथ प्रगाथायः सत्राहा विद्यदीणि प्रतिवत्वाराम् नृवा
 ब्रातश्चनेति वत्वारुत्तु त्यदि प्रदा मुदि न्वस्यति वत इति पंचाऽन्यतस्तदा जग्मा विदन्त्ये
 सते मातृत्वा पुनरुपेसा तत्वायामि सुवीर्यं युवा हि वृत्रहं तमिति द्वे द्वे यिदि प्रगाथा मुदि गतिस
 वाद्यवस्वपुनरुपेसा इति द्वाव विप्रसायद विधत्ति पंचयशस्त्रे मृदो अस्म इति वत्वाराम् नृना
 दत्ते वत्वारि शस्त्राणां ॥ ७ ॥ अथ प्रत्यक्षं हृत्वा शसति महे वन त्यामद्वि वरति पंच विंशतिस्त
 सं विंशति शस्त्राऽथ स द्वादह सं निगम्यते ति नि विद्वानीय तां पञ्चः शस्त्रा ह्यनि दद धाति त
 पञ्चाव्यवप्राहं शसंति स्त्वसम मरुत्तु नृमन पदेन प्रणुत्य स जति निरिति नि विद्वानीय तां पञ्चः
 तां पञ्चः शस्त्राऽथ स द्वादह सं ॥ ८ ॥ अथ प्रत्यक्षं हृत्वा शसति महे वन त्यामद्वि वरति पंच विंशतिस्त
 ज्ञानिः प्रतिपद्यते वयं त्वा सुता वंत इति पंच दश ता विंशतिः प्रत्यक्षं हृत्वाऽथ प्रगाथा येन

घ

सं नृयः परिशिष्टास्तेः प्रतिपद्यते योजा वयं लीना मिति त्रयस्तं वोदस्म मृती यह मिमिकानो वि
 द्या सुहृद इति त्रयस्त्वामिदा ह्योनर इति वत्वाराम् नृवा न खिन्यानां स्तृकानि यद्वा द्वे प्रगाथा
 नृवा नृती दुनि ह वं व वत्वाराम् नृवा न विद्ये सजाय स इति वत्वारि शस्त्राणां ॥ ९ ॥ अथ प्रत्यक्षं
 हृत्वा शसति महे वन त्यामद्वि वरति पंच विंशतिस्त
 तर्वा द्वादह माशसाऽमासु पञ्च मेरय इयं यानीय किं ली अतेर शं मिष्टु तम तयं इति प्र
 तस्व विद्ये सजाय त इति दश कया तिन्याऽयं ते अस्तु ह्यत आमं दे प्र इह यि निरिति मरुते अ
 शशस्त्रा यि स द्वादह सं ॥ १० ॥ इदं सुतं सुतो मे स्त्रित्वे तया प्रहं मशी ति प्रतिपद्यते तान्ये का
 शतु वानि य इदं सोम पात म इत्ये का दश तेषां मे क मृत्तु जती इदं ब्राह्मणं त व वदति त व नि प्रगा
 तति वत्वारि स्रवाय आशि वाम हति न वयं एक इदं द्यत आया इति सुतमिति द्वे वत्वाराम्
 पद्मि शतु वानि ॥ ११ ॥ अथ वत्वारि शसति निरिति द्वे वत्वाराम् नृवा न विद्ये सजाय त इति पंच दश ता विंशतिः प्रत्यक्षं हृत्वाऽथ प्रगाथा येन

प्रागा

सा

हा दुहिः तरमिति वदुःशात् न इदं वृत्रहन्ति त्वेकविंशतिरावदं क्रियं यथा यद्विदाहं यथा त्वमिति
 एव दशवर्षं प्रसंगे प्राज्ञवर्षाणां नानुवामं दे उक्तामा इति द्वादशम् आग्रयणं प्रावत इति नवति
 उग्रता गायत्री वयमुत्तामं प्रवृत्त्यै ककुमाः प्रगाथा इदं यस्मात्ता गायतलि मर्वत इदं यः
 शस्त्राः यस्मिन् दाहसा ॥ १॥ अथेत वराम इदं यः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः
 जगतीता पञ्चाशैः कविशैः वदुःशात् न इदं वृत्रहन्ति त्वेकविंशतिरावदं क्रियं यथा यद्विदाहं यथा त्वमिति
 प्रवृत्तदातस्य त्रीणि पदानि स्मरन्त्याः वस्ये इत्यान्ता प्रणया त्रया दशैः वृत्रशस्त्रा वदुःशात् न इदं
 वृत्रशस्त्रा यस्मिन् दाहसा ॥ १॥ अथेत वराम इदं यः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः
 ति दशैः शस्त्राः नवति ॥ १॥ अथेत वराम इदं यः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः शस्त्राः
 नसा सस्ति वतस्त्र एष ब्रह्मा यज्ञस्त्रिः यदिति तिस्रः प्रवदं दाय वृत्रहन्तमाय विप्रागा यैगा
 यत यदुज्जायति अथैतर्कं मरुतः स्वकाः प्रास्तानति अतो यवसं इदं उपप्रहेम धुमति

मा ५

श्रियंतः पुष्यमरविधामहेत इदं विष्मता दावन्विष्मता वनविष्मता न आतरमं तारा विष्म
 मीमहेः ससुप्रणीति नृतमः स्वरा लसिमहिष्ठा वज्रसातया लहिराधस्यत एव इति यस्मिन्
 रमृक्ते उज्जसे तिष्ठन्नामृबस्म वज्रमेकाऽया वाजं देवदितं सने मेतिता एकविंशतिर्द्विप
 स्ताः पञ्चः ॥ १५॥ अथेत दं दानं स केगायत्री शं सशस्ती दान्नी युवसुन इति तस्य द्वितीया
 सन्नपदातस्य द्वापञ्च नष्टवकिरातिशं सगायत्री मुजरा त्रिषु वृत्तं सती पञ्चः ॥ १६॥ अथ
 दावपने शंसति उज्जदमिडपपि विव्यतम ध्रुपका विष्मति त्वेजितं इति षड्ः पञ्च
 दारिष्ठ्य विष्मवत इति पा कं वतत्यकिशं सप्रवोमहमहिष्टुधेनरधुमिति वरजं वत
 इदं यः शस्त्रा यस्मिन् पिपीयत इत्यानुषु नेटवत दद्वयशः ॥ १७॥ अथेतमानुषु नेटसमाप्ता यश
 तिहिस्ता मी अतिस्वरतिनवेदं विष्म अवी वृधन्ति त्वष्टा वसा विसान इदं इति यना
 नस्तो गेडमसर इति वतस्यामाशिनो वस्य इष्टय इति पं वयस्त्वा विष्म वस इति सना
 पुदं इसाधस इति

यद्विद्विभ्रमेहनेतिवत्सोयोरधिबोरपितमइतिषनेड्याहिरिनिगितिपंवदशसपत्रहा
 तुधइतिउवयडायाअपूर्वतिहृआवागिरायीरिवेतिस्वशासइछमहोअसीतिसव
 देवराःतत्रअथेतत्रिष्टुतेरांसतिहरणस्त्रीयवयातकृतीययस्सुनीयवाध्र्यवा नरतेद्रा
 सानमितिवायाएवैडुपवंधुग्यायुधमिस्वतवृषनस्वस्वराजइतिसकेनृणासुत्वानुतमजी
 निरुहैरितिउवमभस्योयाउमघवीरुजीवीतिसर्वयोनिष्टुइडसदनेप्रकोरुदुब्रजापरत
 अवस्थतिसरज्ञेतत्रपुरस्तादुदुब्रजीयस्वपदानुवगोष्ठसतियावतीरपायायादितम
 सुवेप्रथमयाअह्येल्कोपरमतिरुअथप्रथमायिउतीयेनपदेनद्वितीयायेप्रथमंपद
 प्रथमं धायप्रणोत्वथप्रथमायाउत्रमेनपदेनद्वितीयायेद्वितीयेपदमुपसंधायावस्थत्य
 द्वितीयायेउतीयेनपदेनोत्रमायेप्रथमंपदमुपसंधायप्रणोत्वथद्वितीयायाउत्रमेनपदे
 नोत्रमायेद्वितीयेपदमुपसंधायाऽस्यत्यह्वःपरिशिष्टस्तेनप्रत्युत्पाऽथउदुब्रजीयय

त्रमां परिणिष्यह्यतेत्रिरभस्यपरिधातिपरिधायोऽव्ययीजप्रत्येकहिकंप्रवेमहात्रितिसु
 तरेमहदसियरासिनासिनागासिचेजदसिममनेगायनवति।२०।तदेतछहछकाया
 ददेहस्यावछस्त्रमुपसज्जन्त्यसख्ययमानायाभूतलक्ष्मीरासंवृष्टीसहस्रसंपद्यतेत्रि
 रेवाह्यतेस्तत्रियेनिविदपरिधानीयायेसमानीयाइपाऽनुववदुतएवप्रख्यप्रधुतिसा
 ग्रहमवायतंप्राडुयावराहतिप्रत्यकुप्रखपलकमपहतिप्रामृशान्त्रहंडपतियमिमप्र
 नयेप्रजिज्यस्तमन्यसानीत्यध्वर्युपहवमिष्यानदयित्वाजसेत्वेतिवैश्वकर्मणातिग्राह
 स्तस्यनदनुपमायुमडायाऽसनीलउपमभुदुरुपमामनीयाप्रियामहंतन्येपश
 नामधिरमादवानामाजसेत्वेत्यथवमसाव्रह्मयेतिदेवोसिनराशिसइतिभूमाध्यादिन
 सवने।२१।अथातस्त्रीयसवनंतस्विउर्ह्योमहद्यानोदेवसवितरितिउवोप्रतिपद
 उवरेवोवैश्वदेवस्यैवएवनिष्पएकाहातानस्तदेवस्यस्विउर्वायैमहदितिसावित्रंति

ना

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

9.8.32

दा० इन्द्रजीविभागे

अध्यक्ष

पं० राम-शंकर

